

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 34, 2015

Nummer 34, 2015

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2015:3336](#) 27-08-2015

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2015:5790](#) 28-07-2015

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2015:5207](#) 09-07-2015

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2015:5205](#) 09-07-2015

Rechtbank

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2015:5686](#) 20-08-2015

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2015:6593](#) 05-08-2015

Uitspraken zonder ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 28-04-2015

Ferrari/Roemenië

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 30-06-2015

Grabowski/Polen

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

Het hof spreekt ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing uit, beide voor de duur van een jaar, ook al is er geen zicht op terugplaatsing. Het kind, over wie de moeder alleen het gezag uitoefent, woont al jaren bij grootmoeder. Eerst in het kader van een ots met uithuisplaatsing, later in vrijwillig kader. Naar aanleiding van een incident is de verhouding tussen grootmoeder en moeder vertroebeld. Het contact tussen moeder en kind was stopgezet. Het kind komt klem te zitten tussen moeder en grootmoeder. De rechtbank heeft het verzoek om ots en uhp afgewezen, alsmede het subsidiaire verzoek tot gezagsbeëindiging. De Raad voor de Kinderbescherming stelt in hoger beroep dat binnen de huidige wetgeving het kind tussen de wal en het schip valt. Voor een ots wordt aan de voorwaarde van zicht op thuisplaatsing niet voldaan, en gezagsbeëindiging zou de situatie alleen maar verslechteren. Dat verzoekt de raad in hoger beroep dan ook niet meer. Zowel pleegmoeder als moeder stellen dat er geen klemsituatie voor het kind is. Het contact tussen hen verloopt weer beter. Het hof is van oordeel dat het kind thans in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd en dat de zorg die nodig is om de bedreiging weg te nemen onvoldoende wordt geaccepteerd. De verwachting is gerechtvaardigd dat de moeder de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding weer zal dragen, in die zin dat zij het verblijf en opgroeien bij de grootmoeder weer vrijwillig zal ondersteunen. Dat het perspectief voor het kind bij de grootmoeder ligt, staat daarmee niet in de weg aan een ots en uhp.

De moeder oefent van rechtswege het gezag uit over de minderjarige. Van 2007 tot 18 mei 2012 is sprake geweest van een ondertoezichtstelling. Vanaf 2008 gold tevens een machtiging uithuisplaatsing pleegouder 24-uurs (bij grootmoeder). De minderjarige woont sedert 2007 bij

grootmoeder. In mei 2012 heeft de Stichting met goedvinden van de Raad voor de Kinderbescherming (de raad) besloten geen verlenging van de ots te verzoeken, omdat de moeder het verblijf ondersteunde. Vanaf 18 mei 2012 verblijft de minderjarige in het vrijwillige kader bij grootmoeder.

Bij de beschikking waarvan beroep heeft de kinderrechter de verzoeken van de raad primair om de minderjarige onder toezicht te stellen en een machtiging uithuisplaatsing te verlenen, afgewezen. Ook het subsidiaire verzoek tot beëindiging van het ouderlijk gezag heeft de rechtbank afgewezen. Wat de verzochte ondertoezichtstelling betreft heeft de rechtbank overwogen dat nu het toekomstperspectief bij de grootmoeder ligt, niet is voldaan aan het bepaalde in artikel 1:255 lid 1 sub b BW.

De raad is van deze beschikking in hoger beroep gekomen. De raad verzoekt in hoger beroep uitdrukkelijk niet voor een gezagsbeëindigende maatregel, nu een gezagsbeëindigende maatregel in de huidige omstandigheden waarschijnlijk slechts zou leiden tot een verslechtering van de situatie. Het contact tussen de grootmoeder en moeder was verslechterd maar gaat nu weer beter. De raad acht, gelet op het feit dat de minderjarige in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd, wel een ondertoezichtstelling noodzakelijk.

Het hof is van oordeel is dat de minderjarige in zijn ontwikkeling wordt bedreigd. De verstoorde relatie tussen de moeder en de grootmoeder, de twee belangrijkste opvoedings- en hechtingsfiguren van het kind draagt bij aan een loyaliteitsconflict bij het kind, hetgeen zich uit in probleemgedrag, waarvoor dringend hulp geboden is. De noodzakelijke zorg wordt door zowel grootmoeder als moeder nog onvoldoende geaccepteerd. Het hof is, anders dan de rechtbank, van oordeel dat de verwachting gerechtvaardigd is dat de moeder binnen een gelet op de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbaar te achten termijn de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding van het kind weer in staat is te dragen, namelijk aldus dat zij na verloop van ten hoogste een jaar het verblijf en opgroeien van de minderjarige weer vrijwillig zal ondersteunen zoals zij dat ook voorheen jarenlang deed. Daarbij verwacht het hof dat zij ook haar gezag gestalte zal geven op een wijze die het belang van de minderjarige dient. Dat het perspectief bij de grootmoeder ligt, staat niet in de weg aan het oordeel dat aan de voorwaarde van artikel 1:255 lid 1 sub b BW is voldaan. Het hof is van oordeel dat het huidige verblijf bij de grootmoeder geformaliseerd dient te worden door middel van een machtiging daartoe ex artikel 1:265b BW. Het hof vernietigt de beschikking van de rechtbank en wijst het verzoek van de raad tot een ondertoezichtstelling en het verlenen van een machtiging uithuisplaatsing alsnog toe.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 27-08-2015

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2015:3336

Zaaknummer: F 200.171.781_

Wetsartikelen: 1255 BW en 1:265b BW

RECHTSPRAAK

Cri de coeur van de kantonrechter. De kantonrechter ervaart dat er op dit moment te vaak, te snel en te gemakkelijk verzoekschriften tot onderbewindstelling van meerderjarigen worden ingediend. Onderbewindstelling is niet het 'ultimum remedium' voor al de niet opgeloste problemen in onze samenleving. Dat is ook het geval in de aan de orde zijnde zaak. De rechthebbende, tevens verzoekster, beheerst de Nederlandse taal niet dan wel onvoldoende en stelt analfabeet te zijn. Zij krijgt begeleiding van het maatschappelijk werk. Zij heeft – desgevraagd – geen geestelijke of lichamelijke problemen en geen noemenswaardige schulden. Probleem is vooral dat drie meerderjarige kinderen bij haar wonen die om hen moverende redenen niet of nauwelijks bijdragen in de kosten van de huishouding. Er zouden geen financiële problemen ontstaan als deze kinderen niet bij haar zouden wonen, maar zij vindt het als moeder moeilijk om de kinderen de inwoning te ontzeggen. De kantonrechter oordeelt dat er geen gronden voor onderbewindstelling zijn.

De rechthebbende heeft de kantonrechter verzocht de onderbewindstelling over haar goederen, onder gelijktijdige benoeming van de door haar voorgestelde bewindvoerder.

Tijdens de mondelinge behandeling is gebleken dat de rechthebbende de Nederlandse taal slecht beheerst. Voorts stelt zij analfabeet te zijn. Tijdens de zitting vindt de communicatie via een tolk plaats. De rechthebbende volgt Nederlandse les en krijgt begeleiding van maatschappelijk werk in de vorm van de op haar situatie toegesneden begeleiding en opvang. Desgevraagd geeft rechthebbende aan dat zij geen lichamelijke en/of geestelijke problemen heeft en geen noemenswaardige schulden. Zij heeft wel een kredietovereenkomst afgesloten waarop zij in 36 maandelijkse termijnen dient al te lossen. Vanwege haar thuissituatie, waarbij drie meerderjarige kinderen inwonen, die niet of nauwelijks bijdragen aan de gezamenlijke huishouding, dreigen financiële problemen te ontstaan. Zonder de inwoning van deze

kinderen zou zij waarschijnlijk geen financiële problemen kennen, maar zij kan als moeder de bestaande inwoning aan haar kinderen niet ontzeggen.

De kantonrechter verwijst naar de gronden voor een onderbewindstelling, zoals genoemd in artikel 1:431 lid 1 BW. Er moet sprake zijn van een lichamelijke dan wel geestelijke toestand die maakt dat een meerderjarige tijdelijk of duurzaam niet in staat is haar vermogensrechtelijke belangen waar te nemen, dan wel moet er sprake zijn van verkwisting of het hebben van problematische schulden. Hiervan is in casu geen sprake. Ook is niet gebleken van het bestaan van problematische schulden. Het zijn van analfabeet of het niet goed beheersen van de Nederlandse taal zijn naar het oordeel van de kantonrechter niet te kwalificeren als een geestelijke toestand in de zin van voornoemd wetsartikel. Een andersluidend oordeel zou volgens de kantonrechter een enorme uitbreiding/oprekking van de wettelijke grond betekenen en daarmee een enorme toe-/instroom van verzoekschriften opleveren. De kantonrechter merkt op dat er op dit moment te vaak, te gemakkelijk en te snel verzoekschriften tot onderbewindstelling van minderjarigen worden ingediend. De bestaande wettelijke mogelijkheden van een bewindvoerder voorzien niet in de oplossing van de hier aanwezige problematiek. De enkele omstandigheid dat de voorgestelde bewindvoerder zich bereid heeft verklaard om de taak als bewindvoerder ten behoeve van de rechtbank op zich te nemen doet hier niets aan af. Onderbewindstelling is volgens de kantonrechter niet het '*ultimum remedium*' voor al de niet opgeloste problemen in onze samenleving. Meer dan thans het geval is, dient eerst bekeken te worden of met minder ingrijpende aanwezige voorzieningen volstaan kan worden.

Gelet op het bovenstaande wijst de kantonrechter het verzoek af.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 20-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2015:5686

Zaaknummer: 4261625 OV VERZ 15-5923

Wetsartikelen: 1:431 BW

RECHTSPRAAK

Verdeling gezamenlijk bewoonde woning tijdens relatie (partijen hebben veertien jaar samengewoond en achttien jaar een relatie gehad). Eenvoudige gemeenschap. Man beroept zich op verrekening van door hem gedane investeringen in (verbouwing van) de woning. De rechtbank wijst dit beroep af, nu in de relatie de vrouw het leeuwendeel van de zorg voor de drie kinderen op zich heeft genomen en de man het leeuwendeel van zijn inkomen heeft ingebracht alsmede een groter aandeel van zijn privévermogen. Partijen hebben stilzwijgend beoogd niet te willen verrekenen. De overwaarde van de woning wordt gelijkelijk verdeeld. De rechtbank overweegt dat zowel de vraag of er afspraken zijn gemaakt alsook wat de inhoud daarvan is, moet worden beantwoord aan de hand van de Haviltex-maatstaf. Partijen hebben drie kinderen gekregen. Na de geboorte van het tweede kind heeft de vrouw niet meer in loondienst gewerkt. Niettegenstaande ieders (verschil in) feitelijke inbreng, hebben partijen ervoor gekozen om de woning, de hypotheeklening en de daarmee verbonden levensverzekering op beider naam te stellen. De man heeft het leeuwendeel van het inkomen ingebracht en een (groter deel van) zijn vermogen geïnvesteerd in de (verbouwing van) de woning. De vrouw had het leeuwendeel van de zorg voor de kinderen. Er is nooit enig bedrag verrekend. De vrouw beschikte tijdens de samenleving niet over inkomen om in haar eigen levensonderhoud te voorzien of om vermogen op te bouwen. Uit het gedrag van partijen leidt de rechtbank af dat zij stilzwijgend hebben beoogd over en weer gedane investeringen via inkomen dan wel vermogen niet te willen verrekenen en/of dat de man met zijn inbreng heeft voldaan aan een natuurlijke verbintenis. Dat partijen anders hadden beoogd, heeft de

man onvoldoende gemotiveerd.

De man vordert onder meer nominale verrekening van de door hem gedane investeringen uit eigen middelen ad € 347.000 te vermeerderen met € 32.500. De man heeft gesteld dat hij uit eigen middelen € 347.000 en € 32.500 in de (verbouwing van de) gezamenlijke woning heeft geïnvesteerd en dat hij alle premies ten behoeve van de OpMaat Verzekering heeft voldaan. De vrouw heeft de hoogte van de door de man gestelde investeringen – deels bij gebrek aan wetenschap – betwist. Zij heeft voorts gesteld zelf ook vermogen te hebben geïnvesteerd wat dan ook verrekend zou moeten worden en zij heeft daarnaast gesteld dat er sprake is van een bijzondere situatie die noopt tot afwijking van de hoofdregel dat de inbreng dient te worden verrekend. Volgens de vrouw volgt uit het gedrag van partijen dat de investeringen verband houdende met de woning niet zouden worden verevend. Dit dient volgens haar als een stilzwijgende overeenkomst te worden aangemerkt. Zij stelt voorts dat de man met zijn inbreng heeft voldaan aan een natuurlijke verbintenis jegens de vrouw ingevolge artikel 6:3 BW om ook haar in staat te stellen gedurende de relatie vermogen op te bouwen. Zij verwijst wat betreft haar laatste stelling naar HR 1 oktober 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO9558.

De rechtbank overweegt dat in gevallen als de onderhavige zowel de vraag of bepaalde afspraken zijn gemaakt, alsook de vraag welke inhoud die afspraken hebben, dienen te worden beantwoord aan de hand van de Haviltex-maatstaf. Daarbij zijn alle omstandigheden van belang en kan acht worden geslagen op het feitelijk handelen van partijen (HR 8 juni 2012, RFR 2012/94). Partijen hebben achttien jaar een relatie gehad, waarvan zij veertien jaar hebben samengewoond en in welke periode zij drie kinderen hebben gekregen. De vrouw is na de geboorte van het eerste kind parttime gaan werken en heeft vanaf de geboorte van het tweede kind tot het einde van de relatie van partijen niet meer in loondienst gewerkt. Partijen hebben er kennelijk, niettegenstaande ieders (verschil in) feitelijke financiële inbreng, voor gekozen de woning, de hypotheeklening en de Opmaatverzekering op beider naam te stellen. De man heeft het leeuwendeel van het inkomen ingebracht, ter betaling van de vaste lasten, waaronder de verzekeringspremie alsmede een (groter) aandeel van zijn privévermogen geïnvesteerd in de (verbouwing van de) woning, waartegenover de vrouw het leeuwendeel van de zorg voor de kinderen voor haar rekening nam. Partijen hebben nooit enig bedrag verrekend en de vrouw is ook na de beëindiging van de samenwoning met de kinderen geruime tijd in de woning blijven wonen, gedurende welke tijd de lasten door de man zijn doorbetaald. De vrouw beschikte in de periode vanaf de geboorte van het eerste kind tot het einde van en ook na de samenwoning zelf niet over voldoende middelen om in haar eigen levensonderhoud en dat van haar kinderen te voorzien en evenmin om zelf enig vermogen op

te bouwen. Uit dit gedrag leidt de rechtbank af dat partijen stilzwijgend hebben beoogd de over en weer gedane investeringen middels inkomen dan wel vermogen niet te willen verrekenen en/of dat de man met zijn inbreng heeft voldaan aan een natuurlijke verbintenis.

Dat partijen anders hebben beoogd heeft de man onvoldoende onderbouwd gesteld. Het ligt ook niet voor de hand dat partijen zouden hebben beoogd enkel de financiële investeringen te willen verevenen en niet de zorgtaken. Uit het gedrag van partijen blijkt daarbij van het tegenovergestelde nu door de vrouw onbetwist is gesteld dat de man haar aanvankelijk een geldbedrag van € 30.000 heeft geboden ter compensatie van de zeven jaar die zij als fulltime moeder gedurende de relatie van partijen niet heeft kunnen werken. Nog daargelaten de onduidelijkheid ten aanzien van de (hoogte van de) door de man gedane investeringen uit privévermogen, is de rechtbank dan ook van oordeel dat de man geen verrekeningsaanspraken tegenover de vrouw kan doen gelden. De overwaarde van de woning wordt gelijkelijk verdeeld.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 05-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2015:6593

Zaaknummer: C-03-191545 - HA ZA 14-285

RECHTSPRAAK

Grabowski/Polen

Vrijheidsbeneming minderjarige zonder rechterlijke machtiging is verboden.

Klager stelt dat voortdurende vrijheidsbeneming in een gesloten jeugdaccommodatie zonder een daarop gerichte rechterlijke machtiging in strijd is met artikel 5 EVRM. Klager werd verdacht van drie overvallen met gebruik van een wapen en werd in dat verband aangehouden. De rechtbank beviel plaatsing van klager in een gesloten jeugdaccommodatie gedurende drie maanden. Klager ging in beroep hiertegen, maar de rechtbank oordeelde dat hij een getuige had bedreigd en bovendien dat opsluiting zijn belang bij opvoeding diende. Op 7 augustus waren de drie maanden voorbij. Nu stelde klager dat, aangezien de rechtbank geen verlenging van de vrijheidsbeneming had bevolen, hij vrijgelaten moest worden. Dat gebeurde echter niet. Vijf maanden later werd klager veroordeeld (op 9 januari) en aangezien hij een voorwaardelijke vrijheidsstraf kreeg, gelaste de rechtbank dezelfde dag zijn vrijlating.

In Straatsburg stelde klager dat voortdurende vrijheidsbeneming zonder rechterlijke machtiging van de rechter in strijd was met artikel 5 EVRM. Het EHRM benadrukte dat vrijheidsbeneming slechts is toegestaan indien aan de vereisten van artikel 5 EVRM is voldaan. Bovendien mag vrijheidsbeneming nooit willekeurig zijn. Uit het verbod op willekeur leidt het EHRM af, mede gelet op de eis van rechtszekerheid, dat wettelijke regels over vrijheidsbeneming voldoende toegankelijk, precies en voorspelbaar moeten zijn. De voorwaarden voor het benemen van vrijheid moeten voldoende duidelijk in de wet zijn vastgelegd. Het EHRM oordeelde dat de vrijheidsbeneming van klager uitsluitend op grond van het feit dat de rechtbank een onderzoek had gelast naar klagers betrokkenheid bij de strafbare feiten en zonder een aparte machtiging over de vrijheidsbeneming met zich bracht dat de wet niet voldeed aan de benodigde kwaliteit van wet als bedoeld in artikel 5 par. 1 EVRM. Ook het principe van rechtszekerheid werd geschonden. Hier deed er niets van af dat de vrijheidsbeneming niet langer dan een jaar mocht duren. Vanwege gebrek aan een effectief rechtsmiddel tegen deze vrijheidsbeneming was tevens artikel 5 par. 4 EVRM geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 30-06-2015

Zaaknummer: 57722/12

RECHTSPRAAK

Ferrari/Roemenië

Oneerlijke besluitvorming in kinderbeschermingszaken veroorzaakt schending artikel 8 EVRM.

Klager is een militaire vliegtuigpilot en vader van een kind dat geboren is uit het huwelijk met M.T.H. Hij klaagt dat de Roemeense autoriteiten artikel 8 EVRM hebben geschonden door geen gehoor te geven aan zijn verzoek om zijn zoon onmiddellijk naar Argentinië te doen terugkeren. Klager heeft de Argentijnse nationaliteit terwijl M.T.H. zowel de Roemeense als de Argentijnse nationaliteit heeft. Ze wonen in Argentinië met het kind. Als het kind twee jaar oud is komen klager en M.T.H. overeen dat M.T.H. voor enkele maanden naar Roemenië mag gaan met het kind. Wanneer M.T.H. laat weten dat ze niet meer terug wil naar Argentinië, verzoekt klager de Roemeense autoriteiten om het kind onmiddellijk naar Argentinië te doen terugkeren, op grond van het Kinderontvoeringsverdrag. Tegelijkertijd trekt klager zijn toestemming in voor het verblijf van M.T.H. en het kind in Roemenië.

In eerste en tweede aanleg bevelen de Roemeense rechters dat het kind onmiddellijk terug naar Argentinië moet keren. Wanneer M.T.H. in een buitengewone procedure de zaak aan het Roemeense hof van beroep voorlegt, is dit hof van oordeel dat de zaak moet worden heropend. In deze nieuwe procedure overweegt het hof van beroep dat klager zijn toestemming heeft gegeven voor het verblijf van het kind in Roemenië. Ook is het kind inmiddels meer dan een jaar in Roemenië, waardoor het belang van het kind niet meer met terugkeer naar Argentinië wordt gediend, aldus het hof van beroep.

In Straatsburg stelt klager dat artikel 6 EVRM is geschonden omdat de procedure te lang heeft geduurd. Het EHRM overweegt echter dat de klacht moet worden beoordeeld in het licht van artikel 8 EVRM. In een kinderonvoeringszaak dient artikel 8 EVRM te worden uitgelegd in het licht van het Kinderontvoeringsverdrag en het IVRK. Het EHRM oordeelt dat de besluitvorming in dit geval niet voldoet aan de uit artikel 8 EVRM voortvloeiende vereisten. De besluitvorming moet eerlijk zijn, alle betrokkenen moeten de mogelijkheid hebben om hun zaak voldoende te presenteren en de belangen van het kind moeten worden gewaarborgd. Uit artikel 8 EVRM vloeien twee procedurele vereisten voort. Voert een van de ouders aan dat terugkeer naar het land van herkomst in strijd zal zijn met het belang van het kind, dan moet

de rechter de stelling en grondslag ervan op grondige wijze onderzoeken. Ook dient de rechter gemotiveerd aan te geven waarom het kind wel of niet moet terugkeren, een en ander in het licht van de specifieke omstandigheden van het geval. In het onderhavig geval overweegt het EHRM dat de heropening van de zaak door de tenuitvoerleggingsrechter niet strookt met artikel 8 EVRM. Het hof van beroep betrok nieuwe argumenten in de heropende procedure hetgeen niet strookt met de uit artikel 8 EVRM voortvloeiende vereiste van een eerlijke procedure. Bovendien hadden deze argumenten in de eerste procedure kunnen worden voorgelegd, aldus het EHRM. De overweging van de Roemeense rechter dat het kind reeds dertien maanden in Roemenië woont waardoor het belang van het kind niet meer door terugkeer zou worden gediend kan de goedkeuring van het EHRM niet wegdragen. In grote mate is de lange duur van de procedure veroorzaakt door onbegrijpelijke vertraging in de gerechtelijke procedures.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 28-04-2015

Zaaknummer: 1714/10

RECHTSPRAAK

Draagkracht vader tot betaling onderling overeengekomen kinderalimentatie. Interen op vermogen. De man is uit een vennootschap onder firma (vof) getreden en is een eenmanszaak begonnen. Niet in geschil is dat de man niet langer aan de vof verbonden kon blijven en dat zijn inkomen daardoor is gewijzigd, hetgeen een wijziging van omstandigheden oplevert. De man heeft bij zijn uittreden meer dan een half miljoen euro ontvangen. Vraag is of van de man kan worden gevergd dat hij inteert op zijn vermogen. Voorts is de vraag of de man zich diende te onthouden van het maken van keuzes ter zake van de besteding van dat vermogen die zijn draagkracht negatief kunnen beïnvloeden, waardoor hij niet meer aan zijn alimentatieverplichting zou kunnen voldoen. Het hof is van oordeel dat de man bij het maken van de keuze tot aankoop van een appartement voor zijn stiefdochter en tot aankoop van een bedrijfspand rekening had moeten houden met zijn onderhoudsverplichting jegens zijn kinderen. De redelijkheid en billijkheid brengen mee dat de gevolgen van het handelen van de man niet op de kinderen mogen worden afgewenteld. Het hof concludeert dat van de man in redelijkheid kan worden gevergd dat hij, voor zover daadwerkelijk nodig, ten behoeve van zijn kinderen, inteert op zijn vermogen. Hij wordt in staat geacht de destijds overeengekomen, geïndexeerde, bedragen te blijven voldoen. Zo nodig dient hij een hypothecaire lening op het appartement af te sluiten.

Uit het door echtscheiding ontbonden huwelijk van partijen zijn drie kinderen geboren. Kort na de echtscheiding kwamen partijen overeen dat de man maandelijks € 350 per kind aan de vrouw zal betalen ter zake van kinderalimentatie. De man verzoekt thans nihilstelling van de

kinderalimentatie, omdat hij niet langer draagkrachtig genoeg is om de destijds overeengekomen kinderalimentatie te blijven voldoen.

Vast staat dat de man uit zijn voormalige vennootschap onder firma (vof) is gestapt en een eenmanszaak is gestart. De noodzaak van die keuze staat niet ter discussie.

De man heeft bij het uittreden uit de vof een bedrag ontvangen van € 560.976. Van dit bedrag heeft de man zijn hypotheek afgelost (€ 294.519,57), een appartement gekocht voor zijn stiefdochter (€ 125.000) en een bedrijfspand aangekocht voor een bedrag van € 40.000.

Het hof overweegt dat de man de noodzaak van voormelde aankopen niet, althans onvoldoende heeft onderbouwd. Naar het oordeel van het hof had de man rekening moeten houden met zijn onderhoudsverplichting jegens zijn kinderen, voordat hij dergelijke keuzes maakte. De redelijkheid en billijkheid brengen met zich dat de gevolgen van het handelen van de man niet op de kinderen mogen worden afgewenteld. Van de man mag derhalve worden gevergd dat hij, voor zover nodig, ten behoeve van de kinderen inteert op zijn vermogen. Naar het oordeel van het hof moet de man, gezien het vorenstaande en gelet op zijn vermogen, in staat worden geacht om de overeengekomen bijdragen voor de kinderen te blijven voldoen. Indien de man niet meer over liquiditeiten beschikt om aan zijn onderhoudsplicht te voldoen, dan kan van de man gevergd worden dat hij een hypothecaire geldlening afsluit op het appartement van zijn stiefdochter, dan wel dat hij dit appartement verkoopt. Naar het oordeel van het hof heeft de rechtbank het verzoek van de man, om nihilstelling van de kinderalimentatie, op juiste gronden afgewezen. Het hof bekrachtigt de beschikking van de rechtbank.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 28-07-2015

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2015:5790

Zaaknummer: 200.165.362-01

RECHTSPRAAK

Pensioenverweer ex artikel 1:153 BW, gevoerd door de vrouw. Het hof oordeelt uiteindelijk dat de vrouw geen beroep toekomt op het pensioenverweer als belemmering voor de echtscheiding. Daartoe gaat het hof na welke pensioenvoorzieningen er zijn en of de vooruitzichten van de vrouw op uitkeringen uit hoofde van een nabestaandenpensioen en daarmee vergelijkbare uitkeringen, zoals die krachtens levensverzekering, teloor zouden gaan of ernstig worden aangetast. Wat betreft het pensioen in eigen beheer van de bv van de man als directeur-groootaandeelhouder concludeert het hof dat krachtens de pensioenovereenkomst aan de vrouw een premievrije aanspraak op bijzonder nabestaandenpensioen toekomt. Het hof volgt de vrouw niet in de gedachte dat het pensioenverweer van artikel 1:153 BW niet alleen ziet op het wegvallen van een bestaande aanspraak, maar ook ziet op de vaststelling van de omvang van die aanspraak en de afstorting van het kapitaal dat de aanspraak omvat. Tekst en wetsgeschiedenis van die bepaling geven geen aanleiding tot deze opvatting. De beslissing tot echtscheiding hoeft in verband hiermee niet te worden aangehouden. Wat een aantal verzekeringspolissen betreft, stelt het hof vast dat deze aan de man toekomen. De man heeft in de loop van de echtscheidingsprocedure, zelfs nadat de rechtbank had beslist dat de uitkering uit deze polissen ten gunste van de vrouw voorzagen in een nabestaandenpensioen, de begunstiging gewijzigd. Het hof oordeelt dat het weliswaar ging om een bestaand vooruitzicht op uitkeringen, maar dat dit vooruitzicht niet als gevolg van de echtscheiding is gewijzigd, maar als gevolg van het handelen van de man en daarom artikel 1:153 BW hierop niet ziet. Wel merkt het hof op dat onder omstandigheden de wijziging door de man een

onrechtmatige handelen jegens de vrouw zou kunnen opleveren. Ten aanzien van een andere polis stelt het hof vast dat deze recht geeft op een aanvullend nabestaandenpensioen, maar gelet op de beperkte omvang van de uitkering, van naar het hof heeft geraamd van € 300 per jaar, is het hof van oordeel dat een voorziening ter compensatie van die nadeel in redelijkheid niet hoeft te worden getroffen voordat de echtscheiding kan worden uitgesproken.

Partijen zijn in 1992 in Duitsland met elkaar gehuwd. Dit huwelijk is bij beschikking van 6 mei 2014 door echtscheiding ontbonden. De beslissing aangaande de verdeling van de beperkte gemeenschap, de afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden, het pensioen en de partneralimentatie is aangehouden. De vrouw komt van deze echtscheidingsbeschikking in hoger beroep en beroept zich in dat kader op het pensioenverweer zoals bedoeld in artikel 1:153 BW.

Vast staat dat de man als directeur-grotaandeelhouder van zijn eigen bv, pensioen heeft opgebouwd in eigen beheer. Uit de pensioenovereenkomst komt onder meer naar voren dat bij huwelijksontbinding door echtscheiding, premievrije aanspraken op bijzonder nabestaandenpensioen zullen worden verleend aan de gewezen echtgenoot. Daarmee staat vast dat de vrouw aanspraak maakt op bijzonder nabestaandenpensioen. De vrouw betoogt echter dat haar tevens een beroep toekomt op het pensioenverweer, wanneer de omvang van haar aanspraken niet is vastgesteld en de afstorting daarvan nog niet heeft plaatsgevonden. Het hof volgt de vrouw niet in haar stelling. De tekst en wetsgeschiedenis van artikel 1:153 BW bieden ook geen steun voor een dergelijke opvatting. De toepasselijkheid van deze bepaling is beperkt tot de situatie waarin een bestaand vooruitzicht op een nabestaandenuitkering rehtens verloren zal gaan, of verminderd zal worden als gevolg van de echtscheiding. De omvang van de aanspraken van de vrouw en de mogelijke verplichting tot afstorting daarvan bij een professionele verzekeringsmaatschappij, dient bij de vermogensrechtelijke afwikkeling van het huwelijk nader aan de orde te komen.

Naast pensioen in eigen beheer, heeft de man tevens drie Duitse pensioenpolissen die door de Duitse vennootschap van de man zijn aangegaan ten behoeve van de man. De man is enig aandeelhouder van de bv die de aandelen van deze Duitse vennootschap houdt. Nu partijen buiten gemeenschap van goederen zijn gehuwd, is het aan de vennootschap van de man, dan wel de man zelf om te bepalen wie de begunstigten zijn van de afgesloten

levensverzekeringen. Het bestaan, dan wel de ontbinding van het huwelijk heeft daarop geen invloed, aldus het hof. Aanvankelijk stond de vrouw op de polissen vermeld als begunstigde, echter, de man heeft inmiddels de dochter van partijen als begunstigde aangewezen in geval van zijn overlijden. Het hof onderkent dat door de wijziging van de uitkeringsregeling het vooruitzicht op een uitkering voor de vrouw is weggefallen. Dit bestaand vooruitzicht van de vrouw op uitkeringen na vooroverlijden van de man is echter niet teloorgegaan als gevolg van de echtscheiding, zoals in artikel 1:153 lid 1 BW, maar door toedoen van de man. De vrouw komt derhalve geen beroep toe op laatstgenoemde bepaling. Het vorenstaande laat onverlet dat deze handelwijze van de man, hangende een echtscheidingsprocedure, onder omstandigheden kan worden aangemerkt als onrechtmatig handelen jegens de vrouw, zo overweegt het hof. De vraag of gesproken kan worden van een onrechtmatige daad valt echter buiten het bestek van artikel 1:153 BW.

Ten aanzien van een andere polis stelt het hof vast dat de vrouw aanspraak zou maken op nabestaandenpensioen bij vooroverlijden van de man, maar die aanspraak gaat thans door de echtscheiding teloor. In die zin is dan ook sprake van een situatie als bedoeld in artikel 1:153 BW. Het hof ziet evenwel geen aanleiding om, alvorens de echtscheiding tussen partijen uit te spreken, een nadere termijn te stellen voor het treffen van een voorziening voor het wegvallen van deze pensioenvoorziening. De omvang van de uitkering waarop de vrouw aanspraak zou kunnen maken bij vooroverlijden van de man, is door geen van partijen concreet gemaakt. Het hof beraamt deze uitkering op € 300 per jaar en oordeelt dat, gezien de geringe omvang van het uitkeringsbedrag dat verloren gaat, in redelijkheid geen voorziening ter compensatie van het wegvallen daarvan behoeft te worden getroffen. Het door de vrouw gedane beroep op het pensioenverweer faalt.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 09-07-2015

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2015:5207

Zaaknummer: 200.153.540/01

Wetsartikelen: 1:153 BW

RECHTSPRAAK

Matiging onderhoudsplicht jegens jongmeerderjarige. De vader voert aan dat hij vanwege het gedrag van zijn zoon thans – na vele jaren aan zijn financiële verplichtingen jegens zijn zoon te hebben voldaan – niet meer in de kosten van zijn levensonderhoud en studie wenst bij te dragen. De man kan het bijzonder moeilijk verkroppen dat de zoon geen enkel contact met hem wenst en dat hij de naam van zijn stiefvader gebruikt, maar dat hij desondanks wel een bijdrage in de zijn kosten van levensonderhoud en studie verlangt. De man voelt zich in de steek gelaten en lijdt daaronder. Het hof is van oordeel dat niet is gebleken dat sprake is van zodanige gedragingen van de zijde van de zoon dat in redelijkheid niet of niet ten volle van de man gevergd kan worden dat hij een bijdrage in de kosten van levensonderhoud en studie aan zijn zoon verstrekt. Het is begrijpelijk dat het voor een vader moeilijk is te blijven betalen voor een zoon die hem niet wil zien, echter, dit gegeven kan de plicht van de man om bij te dragen in de kosten van de jongmeerderjarige niet wegnemen. Weliswaar staat vast dat de relatie tussen de man en de zoon ernstig is verstoord, maar dit is een omstandigheid die voortkomt uit de echtscheiding tussen beide ouders en maakt op zichzelf niet dat de onderhoudsverplichting dient te worden gematigd. Daarbij komt dat ter zitting van het hof is gebleken dat de man niet zijn zoon, maar zijn ex-vrouw verwijt dat er geen contact is tussen hem en zijn zoon.

In geschil is de door de vader te betalen bijdrage in de kosten van levensonderhoud en studie ten behoeve van zijn thans meerderjarige zoon. De vader voert onder meer aan dat hij vanwege het gedrag van zijn zoon thans, na jarenlang aan zijn financiële verplichting te hebben voldaan, niet meer in de kosten van zijn levensonderhoud en studie van zijn zoon

wenst bij te dragen. De vader heeft veel moeite met het feit dat zijn zoon geen contact met hem wilt, zelfs de geslachtsnaam van zijn stiefvader draagt, maar desondanks toch een bijdrage van de vader verlangt in zijn kosten van levensonderhoud en studie.

Het hof overweegt als volgt. De rechter kan de verplichting van bloed- en aanverwanten tot levensonderhoud matigen op grond van zodanige gedragingen van de onderhoudsgerechtigde, dat verstrekking van levensonderhoud naar redelijkheid en billijkheid niet ten volle van de onderhoudsplichtige kan worden gevergd (artikel 1:399 BW). Daarbij is niet het gedrag op zichzelf bepalend, maar wel het bij zodanig gedrag vragen om financiële ondersteuning. Dit dient een zodanig kwetsend karakter te hebben, dat de gevraagde onderhoudsbijdrage in redelijkheid niet, of niet ten volle van de onderhoudsplichtige kan worden gevergd. Anders dan bij minderjarige kinderen is de onderhoudsplicht van ouders jegens hun jongmeerderjarige kinderen niet uitgezonderd van deze matigingsbevoegdheid. De enkele weigering van een jongmeerderjarig kind om contact met de ouder te hebben, wordt echter niet als zodanig grievend beschouwd, dat dit een grond voor matiging oplevert, aldus het hof. Volgens het hof is niet gebleken dat de zoon zich zodanig heeft gedragen, dat in redelijkheid niet, of niet ten volle van de vader kan worden gevergd dat hij een bijdrage levert in de kosten van zijn levensonderhoud en studie. Weliswaar staat vast dat de relatie tussen vader en zoon ernstig is verstoord, maar dit is een omstandigheid die voortkomt uit de echtscheiding tussen de beide ouders en maakt op zichzelf niet dat de onderhoudsverplichting dient te worden gematigd. Bovendien is gebleken dat de vader vooral de moeder van zijn zoon verwijt dat geen contact mogelijk is tussen vader en zoon. De zoon zelf treft hiervan derhalve geen verwijt. Het hof wijst het matigingsverzoek van de vader derhalve af.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 09-07-2015

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2015:5205

Zaaknummer: 200.160.462/01

Wetsartikelen: 1:399 BW